

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ – ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΠΕΜΠΤΗ 1 ΙΟΥΝΙΟΥ 2023
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ
Ενδεικτικές Απαντήσεις**

1^η δραστηριότητα

A1. Αφού διαβάσετε με προσοχή τις τρεις (3) πρώτες παραγράφους του κειμένου «Τα οφέλη...οικογενειακή τους ζωή.» να παρουσιάσετε τρία (3) οφέλη του εθελοντισμού για την ψυχική υγεία και δύο (2) οφέλη για την κοινωνική ζωή των εθελοντών. **Μονάδες 15**

Η περίληψη του αποσπάσματος πρέπει να στηριχθεί σε δύο άξονες:

- 1. Οφέλη στη ψυχική υγεία (απαιτούνται 3 από από τα παρακάτω):**
 - θετικές αντιδράσεις απέναντι στο καθημερινό άγχος και τις εργασιακές πιέσεις
 - οι άνθρωποι είναι πιο χαλαροί,
 - πιο ψύχραιμοι,
 - πιο υπομονετικοί
 - παρακάμπτουν ψυχολογικά αδιέξοδα
 - ανιδιοτελές αίσθημα αισιοδοξίας
- 2. Οφέλη για την κοινωνική ζωή (απαιτούνται 2 από από τα παρακάτω):**
 - κοινωνικές επαφές
 - οι άνθρωποι μοιράζονται τις ίδιες προσωπικές ανησυχίες και κοινωνικοπολιτικές απόψεις
 - ομαδικότητα
 - ξεχνάνε τα προσωπικά τους προβλήματα
 - παρακάμπτουν κοινωνικά αδιέξοδα
 - ελεύθερη επιλογή συγχρωτισμού με άλλα άτομα

2η δραστηριότητα

A2. α) Στην τελευταία παράγραφο του κειμένου «Καθώς η εθελοντική εργασία... χαμόγελο στη ζωή μας.» να εντοπίσετε τα δομικά μέρη (θεματική περίοδος, λεπτομέρειες/σχόλια, κατακλείδα περίοδος). **(μον. 6)**

Η συγκεκριμένη παράγραφος αναπτύσσεται με τριμερή δομή. Συγκεκριμένα, υπάρχει θεματική περίοδος («Καθώς η εθελοντική εργασία...ποτέ ότι είχαν») όπου εκτίθεται η αρχική θέση. Έπειτα, χρησιμοποιούνται σχόλια ή λεπτομέρειες («Κοινωνικοποιούνται...προβλημάτων») που επιβεβαιώνουν την αρχική

τοποθέτηση. Τέλος, συναντάται κατακλείδα («Γενικότερα... στη ζωή μας») ως ανακεφαλαιωτικό συμπέρασμα.

A2. β) Στο απόσπασμα «Κοινωνικοποιούνται... καθημερινών προβλημάτων.» να γράψετε ένα συνώνυμο για καθεμία από τις υπογραμμισμένες λέξεις στις παρακάτω προτάσεις/φράσεις: «ομαδική εργασία», «ενισχύεται η αυτοεκτίμησή τους», «βάζοντας τέρμα στην αδράνεια». (μον. 9)

ομαδική εργασία: **συλλογική/συμμετοχική/κοινή**
ενισχύεται η αυτοεκτίμησή τους: **ενδυναμώνεται/αποκρυσταλλώνεται/αυξάνεται**
βάζοντας τέρμα στην αδράνεια: **απάθεια/νωθρότητα/αποστασιοποίηση**

Μονάδες 15

3η δραστηριότητα

A3. Αξιοποιώντας το κείμενο καθώς και τις προσωπικές γνώσεις και εμπειρίες σας να συντάξετε άρθρο (200-250 λέξεις), που θα δημοσιευθεί στην ιστοσελίδα του σχολείου σας, στο οποίο θα παρουσιάσετε: α) μορφές εθελοντικών δράσεων μέσα από τις οποίες μπορούν να αντιμετωπιστούν σύγχρονα προβλήματα και β) τρόπους με τους οποίους το σχολείο μπορεί να συμβάλει στην καλλιέργεια πνεύματος εθελοντισμού στους νέους.

Μονάδες 20

Επικοινωνιακό πλαίσιο	Άρθρο στη σχολική ιστοσελίδα
Ύφος	Οικείο, σοβαρό, επίκληση στη λογική και το συναίσθημα
Δεδομένο	Η σημαντικότητα του εθελοντισμού στη ζωή μας
Ζητούμενα	α) μορφές εθελοντικών δράσεων μέσα από τις οποίες μπορούν να αντιμετωπιστούν σύγχρονα προβλήματα και β) τρόπους με τους οποίους το σχολείο μπορεί να συμβάλει στην καλλιέργεια πνεύματος εθελοντισμού στους νέους.
Τίτλος	Αγάπα τον πλησίον σου... εθελοντικά
Πρόλογος	<ul style="list-style-type: none"> • Αφορμή από την επικαιρότητα (π.χ. Παγκόσμια ημέρα εθελοντισμού) • Παρουσίαση δεδομένων • Εστίαση στα ζητούμενα
μορφές εθελοντικών δράσεων	<ul style="list-style-type: none"> • συμμετοχή σε ομάδες ενημέρωσης για προβλήματα της σύγχρονης ζωής (π.χ. Διεθνής Αμνηστία) • προστασία του περιβάλλοντος (π.χ. εθελοντικός καθαρισμός παραλιών) • προώθηση φιλοζωικής συμπεριφοράς • προστασία της οικογενειακής ζωής • βοήθεια σε άτομα περιθωριοποιημένων κοινωνικών

	ομάδων (π.χ. συσσίτια αστέγων)
τρόπους με τους οποίους το σχολείο μπορεί να συμβάλει	<ul style="list-style-type: none"> Δράσεις εντός σχολικού χώρου (π.χ. ημερίδα ενημέρωσης, καλλιτεχνικά δρώμενα, διοργάνωση εθελοντικών ομάδων με συμμετοχή καθηγητών και μαθητών) Δράσεις εκτός σχολικού περιβάλλοντος (π.χ. επίσκεψη σε χώρους Μ.Κ.Ο. ή δομές φιλοξενίας)
Επίλογος	<ul style="list-style-type: none"> Ανακεφαλαίωση Αισιόδοξο μήνυμα Ενεργοποίηση όλων
(Προαιρετικά)	Ο/Η αρθρογράφος

1^η δραστηριότητα

B1. Να αναφέρετε τρία (3) από τα θέματα που πραγματεύεται στο ποίημά του ο Μπ. Μπρέχτ (μον. 9). Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με την παράθεση συγκεκριμένων φράσεων του κειμένου (μον. 6).

Μονάδες 15

Τα βασικά θέματα του ποιήματος (από τα οποία 3 είναι απαιτητά):

- Πρόβλημα των αστέγων:** «στους άστεγους που μαζεύονται.»
- Προβληματικές ανθρώπινες σχέσεις:** «Δε θα καλύτερέψουνε ανάμεσα στους ανθρώπους οι σχέσεις»
- Εκμετάλλευση του ανθρώπου από άνθρωπο:** «η εποχή της εκμετάλλευσης»
- Οι δυσμενείς συνθήκες ζωής διαιωνίζονται:** «λίγοι άνθρωποι βρίσκουνε καταφύγιο για τη νύχτα»
- Αδιαφορία:** «Σαν διαβάσεις τούτο 'δω, μην κλείσεις το βιβλίο, άνθρωπε.»

2^η δραστηριότητα

B2. α) Να εντοπίσετε και να καταγράψετε τρία (3) σχήματα λόγου (μεταφορά, εικόνα, επανάληψη) (μον. 3) δίνοντας από ένα παράδειγμα για το καθένα από αυτά (μον. 3).

- Μεταφορά:** «λίγοι άνθρωποι βρίσκουνε καταφύγιο για τη νύχτα»
- Εικόνα:** «Το χιόνι που προορίζονταν γι' αυτούς πέφτει στο δρόμο»
- Επανάληψη:** «Ο κόσμος έτσι δε θ' αλλάξει»

B2. β) Στο ποίημα του Μπ. Μπρέχτ εναλλάσσονται το α', το β' και το γ' ενικό πρόσωπο. Να δώσετε από ένα παράδειγμα για καθεμία περίπτωση (μον. 3) και να αιτιολογήσετε τη χρήση τους (μον. 6).

- α' ενικό:** «Ακούω» Προσδίδει αμεσότητα, ζωντάνια και η αφήγηση εμπεριέχει το στοιχείο της προσωπικής μαρτυρίας. Δηλώνει την προσωπική

οπτική γωνία. Προσδίδει στο κείμενο εξομολογητικό τόνο. Προκαλεί συγκινησιακή φόρτιση στον αναγνώστη

- **β' ενικό:** «μην κλείσεις» Προσδίδει αμεσότητα, οικειότητα και ενεργοποιείται ο αναγνώστης. Ο τόνος γίνεται συνομιλητικός, φιλικός, παραινετικός και διαλογικός
- **γ' ενικό:** «πέφτει στο δρόμο» Αποστασιοποίηση του συγγραφέα, εμφανίζεται ως αμέτοχος παρατηρητής. Προσδίδει αντικειμενικότητα, αμεροληψία, ουδετερότητα και οι επισημάνσεις παρουσιάζονται ως αναμφισβήτητες και γενικώς αποδεκτές. Προσδίδει στον λόγο καθολικό κύρος και καθιστά το μήνυμα γενικόλογό, με ευρύτερη ισχύ και αποδοχή. Το μήνυμα καθίσταται υπαινικτικό

Μονάδες 15

3^η δραστηριότητα

B3. «Μα ωστόσο λίγοι άνθρωποι ... Μα ο κόσμος έτσι δε θ' αλλάξει» (στίχοι 9-16). Θεωρείτε αισιόδοξη ή απαισιόδοξη την άποψη του ποιητικού υποκειμένου; Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων.

Μονάδες 20

(Υπενθυμίζεται πως όλες οι τεκμηριωμένες απόψεις γίνονται αποδεκτές)
Στο ποίημα παρουσιάζεται με ενάργεια η εικόνα έλλειψης της ανθρωπιάς και τα άλυτα προβλήματα του σύγχρονου τρόπου ζωής. Αυτή η άποψη, όμως, του ποιητικού υποκειμένου δεν καλλιεργεί την απαισιοδοξία, αλλά υπολανθάνει ελπιδοφόρο μήνυμα, αρκεί ο καθένας μας να επωμιστεί τις ευθύνες που του αναλογούν. Η αδράνεια, η αδιαφορία, ο εγωκεντρισμός και η εγωπάθεια αποτελούν τροχοπέδη για την αλλαγή στάσης και την προσέλκυση της ανθρωπιάς. Αντιθέτως, απαιτείται η εδραίωση της αλληλεγγύης, του αλληλοσεβασμού και της ανιδιοτελούς προσφοράς, αφού απομακρυνθούμε από το άκρατο κυνήγι για χρηματικό κέρδος, εφήμερη φήμη και ανούσιο υλισμό. Τέλος, η εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο δεν αποτελεί μονάχα παρωχημένη συμπεριφορά αλλά ταυτόχρονα ναρκοθετεί κάθε προσπάθεια για ποιοτικότερη και πιο ουσιαστική ζωή. Κι αν όλοι αυτοί οι μετασχηματισμοί φαντάζουν ανυπερέβλητοι, η υπεύθυνη ατομική δράση και η συντονισμένη διεθνής σύμπραξη μπορούν να αλλάξουν τα δεδομένα αποτελεσματικά. Το μόνο που χρειάζεται είναι η βούληση όλων.

**Τις απαντήσεις επιμελήθηκε ο καθηγητής:
Σκαρλάτος Κωνσταντίνος**